

NIEUWSBRIEF PROJECT ARBEIDSDERMATOSEN SURVEILLANCE

December 2006

Inleiding

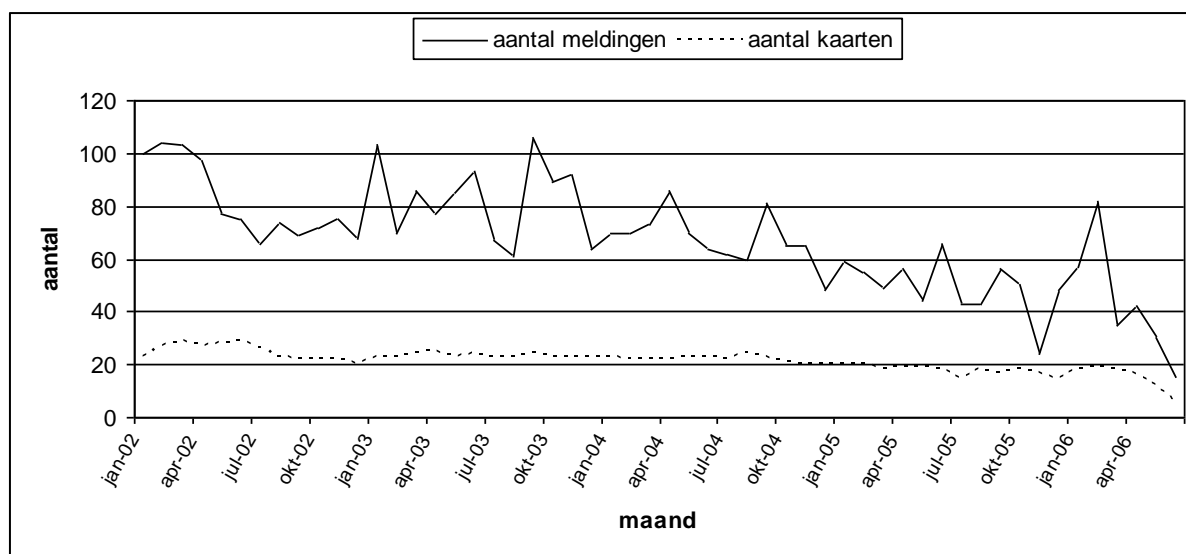
In deze Nieuwsbrief willen wij u informeren over de resultaten tot en met de eerste helft van 2006 en de bespiegelingen hierover tijdens het geslaagde ADS symposium van 17 oktober j.l. Verder staan we stil bij chronische veneuze insufficiëntie bij werknemers met een stand beroep en uw eigen meldingsgegevens over varices als oorzaak van beroepsgebonden dermatosen. Het NCvB tenslotte bericht over haar conclusies in het Signaleringsrapport over 2005 aan het ministerie van SZW en de betekenis van de NVAB Richtlijn Contacteczem voor bedrijfsarts en dermatoloog.

Verder wensen wij u fijne Kerstdagen toe en een voorspoedig Nieuwjaar!

Overzicht van de meldingsgegevens eerste helft 2006

Aantal geretourneerde kaarten en meldingen

In onderstaande figuur staat het aantal kaarten en meldingen vanaf januari 2002 tot en met juni 2006 weergegeven. Een stabilisering van het aantal meldingen is te zien in de eerste twee maanden van 2006 (een piek in het aantal meldingen van februari), maar in de maanden daarna zet de daling zich toch weer verder voort. Het aantal meldingen en kaarten zal met name in de laatste paar maanden van de eerste helft van 2006 nog wel iets toenemen wanneer de afronding en afsluiting van het gehele jaar 2006 heeft plaatsgevonden. Het streven is om dit zo snel mogelijk te doen in het nieuwe jaar en we willen de melders dan ook nog eens nadrukkelijk verzoeken om de kaarten zo spoedig mogelijk terug te sturen.



Figuur 1 Aantal binnengekomen kaarten en meldingen per maand in de periode januari 2002 tot en met juni 2006

Ook in onderstaande tabel is te zien dat het aantal meldingen en geretourneerde kaarten in het eerste kwartaal van 2006 vrijwel gelijk is aan het aantal in 2005. Wanneer we kijken naar het tweede kwartaal dan zien we ten eerste dat er bijna 40% minder meldingskaarten zijn binnengekomen en ten tweede dat het aantal meldingen per kaart ten opzichte van het tweede kwartaal 2005 ook is gedaald.

	1e kw 2006	2e kw 2006	1e kw 2005	2e kw 2005	Totaal jan-jun 2006	Totaal jan-jun 2005	Vershil 2006 t.o.v. 2005
aantal kaarten retour	55	34	58	56	89	114	-21,9%
% kaarten retour	83%	52%	88%	85%	67%	86%	-21,9%
aantal meldingen	174	87	163	166	261	329	-20,7%
aantal meldingen per kaart	3,2	2,6	2,8	3,0	2,9	2,9	1,6%

Tabel 1 Aantal meldingskaarten en meldingen van eerste helft 2006 per kwartaal vergeleken met eerste twee kwartalen van 2005

Diagnose van de meldingen

In de eerste helft van 2006 zijn geen grote veranderingen waar te nemen in de verdeling van de diagnoses. Wederom bestaat 80% van de meldingen uit contacteczeem en de verdeling van de andere aandoeningen verschilt eveneens weinig van voorafgaande jaren.

Beroepen bij de meldingen van contacteczeem

In het onderstaande overzicht worden de meest voorkomende beroepen bij contacteczeem meldingen uit de eerste helft van 2004, 2005 en 2006 met elkaar vergeleken. We zien hierin een aantal opvallende zaken. Het aantal kappers dat is gemeld ten opzichte van 2005, is gestegen van 22 meldingen naar 36. In 2004 waren er nog meer meldingen (45), maar kijken we naar het percentage dan zien we dat er toen verhoudingsgewijs minder kappers in de meldingen voorkwamen. Ook het aantal gemelde koks is gestegen ten opzichte van de voorafgaande jaren, zowel in absolute zin als procentueel. De verpleegkundigen en horeca medewerkers zijn echter flink gedaald ten opzichte van de eerste helft van 2004 en 2005. In de overige beroepen zijn geen grote veranderingen zichtbaar.

Beroep	2004	Perc	2005	Perc	2006	Perc	Totaal	Perc
Kapper	45	12,8%	22	8,0%	36	17,4%	103	12,4%
Verpleegkundige	19	5,4%	20	7,2%	9	4,3%	48	5,8%
Schoonmaker	15	4,3%	19	6,9%	13	6,3%	47	5,6%
Monteur (auto/ lift)	21	6,0%	10	3,6%	8	3,9%	39	4,7%
Metaalarbeider/metaalbewerker	20	5,7%	9	3,3%	9	4,3%	38	4,6%
Verzorging	18	5,1%	10	3,6%	8	3,9%	36	4,3%
Verkoper	14	4,0%	9	3,3%	5	2,4%	28	3,4%
Kok	6	1,7%	7	2,5%	10	4,8%	23	2,8%
Horeca medewerker	10	2,8%	10	3,6%	3	1,4%	23	2,8%
Inpakker/ lopende band/ prod. mdw	3	0,9%	11	4,0%	6	2,9%	20	2,4%

Tabel 2 Meest frequent voorkomende beroepen bij meldingen van contacteczeem in de maanden januari –juni 2004, 2005 en 2006.

Uw eigen meldingsgegevens teruggekoppeld

In de volgende Nieuwsbrief brengen we u weer op de hoogte van uw eigen meldingsgegevens.

Meldingen van specifieke diagnose varices

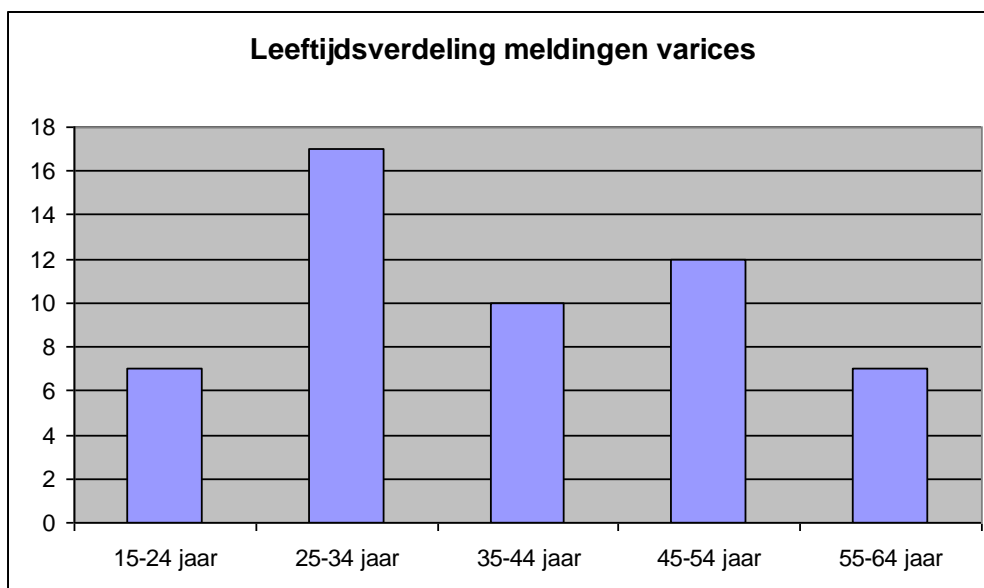
De diagnose 'varices' heeft in het ADS project geen eigen diagnosecode, maar valt binnen de 'overige aandoeningen'. Voor het verkrijgen van onderstaande cijfers zijn de 'overige aandoeningen' waarbij de specificatie varices of chronische veneuze insufficiëntie werd vermeld, gebruikt. Ook bij deze cijfers gaat het om aantallen van de eerste helft van het jaar. In de eerste zes maanden van 2004, 2005 en 2006 hebben in totaal 10 collega's één of meer meldingen van varices gedaan. Twee melders blijken verantwoordelijk voor bijna 70 % van de meldingen.

Onderstaande tabel geeft de geslachtsverdeling aan van de varices-meldingen. De gevonden geslachtsverdeling correspondeert met de bevindingen van Krijnen (1) in haar proefschrift over Chronic venous insufficiency

Geslacht	1^e helft 2004	1^e helft 2005	1^e helft 2006	Totaal	Perc
vrouw	12	12	6	30	57%
man	8	10	5	23	43%
Totaal	20	22	11	53	100%

Tabel 4. Geslachtsverdeling van varices meldingen in de eerste helft van 2004, 2005 en 2006.

De verdeling van de meldingen over de verschillende leeftijden levert onderstaand beeld op. Er zijn iets meer meldingen in de jongere leeftijdsgroepen. Deze ADS bevindingen wijken enigszins af de literatuurgegevens, waarin aangegeven wordt dat de incidentie ongeveer gelijk is op alle leeftijden maar de prevalentie lineair toeneemt met de leeftijd.



Figuur 2. Leeftijdsverdeling van varices meldingen in eerste helft van 2004, 2005 en 2006

Werknemers met een staand beroep vormen een risicogroep (1). Bij mannelijke werknemers met dit type werk bleek 7% tijdelijk ongeschikt te zijn geweest ten gevolge van een flebologische aandoening (2). In onderstaande tabel worden de meest frequent voorkomende beroepen bij meldingen van varices weergegeven. In een groot aantal gevallen gaat het om staande beroepen. Dat is ook de meest frequent genoemde oorzakelijke factor (58%). De cijfers van het ADS-project lijken het geschetste beeld te bevestigen.

Beroep	1 ^e helft 2004	1 ^e helft 2005	1 ^e helft 2006	Totaal
Kapper	2	3	2	7
Docent/ onderwijzer	2	1	1	4
Horeca medewerker	0	4	0	4
Chauffeur	2	0	1	3
Verpleegkundige	1	1	0	2
Kok	1	0	1	2
Verkoper	2	0	0	2
Monteur (auto/ lift)	0	1	1	2
Tuinarbeider	0	2	0	2
Operator industrie	1	1	0	2
Magazijnmedewerker	0	2	0	2
Analist	0	1	1	2
Overige beroepen	9	6	4	19
Totaal	20	22	11	53

Tabel 3. Meest frequent voorkomende beroepen bij meldingen varices in de eerste helft van 2004, 2005 en 2006

Casus

Arbeidsflebologie

Een 46-jarige man werd verwezen door zijn bedrijfsarts voor een arbeidsdermatologische expertise ivm een aanvraag voor volledige arbeidsongeschiktheid.

Betrokkene had al jaren last van heftig jeukend eczeem aan zijn benen. Hij was behandeld met talrijke lokale middelen, maar ook een klasse 4 corticosteroïdzalf kon het eczeem niet voldoende onderdrukken. Deze jeukend uitslag aan zijn benen had geleid tot werkverzuim en nu werd arbeidsdermatologische expertise gevraagd omdat hij zijn werk als slager niet meer kon verrichten.

Bij onderzoek vielen aan beide onderbenen grillige vaag begrensde lividerode, geexcorieerde eczeemgebieden op, die min of meer lineair verliepen. Bij palpatie bleek het eczeem gelegen boven varices. Op verdenking van stasis eczeem o.b.v. chronische veneuze insufficiëntie werd de mening van de “inpanidige” dermatoloog-fleboloog gevraagd. Bij flebologisch onderzoek aan de staande patiënt waren varices zichtbaar aan beide benen met aan de onderbenen overliggend eczeem, verder corona paraplantaris flebectatica en een spoor oedeem.

Doppleronderzoek wees insufficiëntie uit van de vena saphena magna beiderzijds.

De diagnose stasiseczeem bij primaire varicosis werd gesteld.

Behandeling d.m.v. compressietherapie in de vorm van elastische kousen drukklasse 2 tot de knie naar meet werd ingesteld. Hierna was het eczeem voldoende gereduceerd om patiënt in staat te stellen zijn functie als slager weer volledig te hervatten.

Aanvullend werd sanering van het veneuze stelsel verricht dmv een korte stripping van de vena saphena magna beiderzijds door de vaatchirurg en daarna sclerocompressietherapie door de dermatoloog. Het arbeidsdermatologisch advies was tenminste tijdens het werk therapeutische elastische kousen te blijven dragen.

Deze casus illustreert dat een goed arbeidsdermatologisch consult kan leiden tot aanzienlijke verbetering van de kwaliteit van leven voor de patiënt en in dit geval tot volledige werkhervatting.

Literatuur

1. Krijnen RMA. Chronic venous insufficiency in workers with a standing profession: prevalence, early detection, prevention. Proefschrift Vrije Universiteit medisch centrum 1999.
2. Krijnen RMA, De Boer EM, Ader HJ, Bruynzeel DP. Venous insufficiency in male workers with a standing profession. Part 1. Epidemiology 1997; 194: 111-20.

ADS symposium 17 oktober 2006

Dit werd bijgewoond door 33 dermatologen en bedrijfsartsen van wie 7 ADS collegae. Ten aanzien van de meldingen 2001-2005 werden de volgende conclusies getrokken:

- Daling van meldingen, zowel bij dermatologen als bedrijfsartsen
- Beeld van verdeling van diagnoses en agentia is constant
- Oorzaken: deels door incidentele daling, maar waarschijnlijk van logistieke, organisatorische en financiële aard.
- Aanpassingen 2006 en 2007: organisatorische aanpassingen
NVAB Richtlijn Contacteczeem
- ADS vormt voor NCvB en SZW een noodzakelijke, aanvullende bron.

In het maart nummer van de Nieuwsbrief zal inhoudelijk ingegaan worden op de inhoud van de lezingen van de sprekers, gecombineerd met informatie van de Heijermanslezing van het NCvB op 8 december in het AMC, geheel gewijd aan arbeidsdermatosen.

Agenda

Occupational and Environmental Exposures of skin to chemicals-2007, 17-20 juni 2007 te Golden, Colorado USA.

Na Crystal City, Virginia USA in 2002 en Stockholm in 2005 het 3e congres bestemd voor dermatologen, bedrijfs-en milieuarsten en beleidsmedewerkers, betrokken bij de preventie van ongevallen en beroepsziekten van de huid door chemische stoffen.

6th North Sea Meeting on Venous Diseases, 11-12 mei 2007 Antwerpen.

Het 3 jaarlijkse congres van de Benelux Society of Phlebology, speciaal bedoeld voor researchers op het gebied van phlebologie. De focus zal liggen op de jongste (< 25 jaar) en de oudere groep (70-75 jaar).

Nieuws NCvB

Nieuwe richtlijnen Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde

In de 2^e helft van 2006 zal de nieuwe richtlijn Preventie van Contacteczeem verschijnen, leidraad voor de bedrijfsarts in Nederland. Hetgeen de dermatoloog waarschijnlijk zal aanspreken is dat de nadruk gelegd wordt op het actief opsporen van gevoelige patiënten in risicoberoepen. In dat opzicht sluit dit zeer goed aan bij de recent verschenen richtlijn Periodiek Medisch Onderzoek (PMO), waarin getracht wordt de zorg voor werknemers in risicovolle beroepen meer te bieden dan spreekuurconsulten bij verzuim. Bij voorlichting en training van bedrijfsartsen zal NECOD actief worden betrokken.

Signaleringsrapport Beroepsziekten '06

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten jaarlijks het Signaleringsrapport op. Het rapport biedt een overzicht van het vóórkomen en de verspreiding van beroepsziekten in ons land en de trends die hierin optreden. Op het terrein van de arbeidsdermatologie luiden de conclusies als volgt:

- *Daling contacteczeem*

Het aantal meldingen van contacteczeem daalt. Dit zou kunnen wijzen op een daling in het optreden van contacteczeem, maar dat kan alleen met zekerheid vastgesteld worden aan de hand van actieve opsporing van beroepshuidaandoeningen.

- *Daling aantal meldingen latexallergie*

Het aantal meldingen van latexallergie neemt in Nederland af, overeenkomstig de trend in andere landen. Het gewijzigde handschoenenbeleid binnen de gezondheidszorg lijkt hiermee zijn vruchten af te werpen. Dit beleid verdient navolging in andere sectoren waar ook regelmatig latexhandschoenen worden gebruikt.

- *Implementatie preventiemaatregelen nat werk*

Er zijn mogelijkheden om in sectoren zoals de gezondheidszorg en de schoonmaaksector de effecten van nat werk met een beperkt aantal maatregelen terug te dringen. Om dit te bereiken zal aandacht besteedt moeten worden aan goede voorlichting en instructie.

- *Monteurs en metaalbewerkers risicoberoepen*

(Auto)monteurs en metaalbewerkers zijn beroepen waaruit frequent meldingen komen van contacteczeem. Preventie van handeczeem verdient in deze sectoren nadrukkelijk aandacht.

Contactpersonen

Prof. Dr. D.P. Bruynzeel (NECOD)
020-4440145 fax: 020-4440148
dp.bruynzeel@vumc.nl

Prof Dr. P.J. Coenraads (NECOD)
050-3612896/8000 fax: 050-3612624
p.j.coenraads@med.rug.nl

Drs. J.G. Bakker (NCvB)
020-56663708/5387 fax: 020-5669288
jan.g.bakker@amc.uva.nl